

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

Forskrift av 15.10.99 til lov om barnevernstjenester av 17. juli 1992
nr. 100 § 6-10 siste ledd

Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven med merknader

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

Forskrift av 15.10.99 til lov om barnevernstjenester av 17. juli 1992
nr. 100 § 6-10 siste ledd

Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven med merknader

FORSKRIFT OM POLITIATTEST I HENHOLD TIL BARNEVERNLOVEN

Forskrift av 15. oktober 1999 fastsatt av Barne- og familiedepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester § 6-10 siste ledd.

§ 1 Politiattest for ansatte i den kommunale barneverntjenesten

Alle som skal ansettes i kommunens barneverntjeneste eller som skal utføre arbeid på barneverntjenestens vegne, jf. lovens § 2-1, skal legge frem tilfredsstillende politiattest. Krav om politiattest gjelder bare personer som utfører arbeid etter lov om barneverntjenester § 2-1. Den som foretar ansettelsen har ansvaret for at politiattest blir krevet fremlagt.

Merknad til § 1:

Alle som skal ansettes i kommunens barneverntjeneste, herunder barnevernadministrasjonens leder og saksbehandlere, omfattes av kravet om politiattest. Som ansatt regnes ikke bare fast ansatte, men også midlertidige ansatte i vikariater og engasjementer. I perioder med stort arbeidspress for de ansatte eller i liknende situasjoner forekommer det at kommuner leier inn selvstendige oppdragstakere uten formell ansettelse til å utføre arbeid for barneverntjenesten i en avgrenset periode. Barneverntjenesten benytter også i mange tilfeller eksterne sakkyndige til utredningsarbeid. Slike oppdragstakere vil omfattes av kravet om politiattest i den grad det arbeid som utføres skjer på barneverntjenestens vegne, som når slike oppdragstakere utfører ordinære saksbehandlings- eller utredningsoppgaver. Oppdragstakere som bistår barneverntjenesten i forbindelse med andre typer oppdrag, som for eksempel advokater og verger, omfattes ikke av forskriften § 1. Oppdragstakere som bistår barneverntjenesten i forbindelse med hjelpetiltak, som for eksempel støttekontakter, tilsynsførere og lignende, vil imidlertid omfattes av forskriften § 4.

Formålet med reglene om politiattest og yrkesforbud tilsier at det ikke er behov for å kreve politiattest fra personer som ikke gjennom sitt arbeid kommer i en slik direkte kontakt med barn og unge at muligheten til å begå seksuelle overgrep – objektivt sett - er til stede. Fordi de aller fleste ansatte i barneverntjenesten, både saksbehandlere og ledere (og de som utfører arbeid på deres vegne), på et eller annet tidspunkt kan komme i en slik situasjon at det foreligger en objektiv mulighet til å begå overgrep mot barn, oppstiller § 6-10 første ledd og forskriften § 1 likevel et obligatorisk krav om politiattest for enhver ansettelse i barneverntjenesten. Både når det gjelder personale med og uten ansettelse gjelder kravet om politiattest likevel bare for personer som utfører arbeid etter barnevernloven. Ansatte som utelukkende utfører rene kontortekniske oppgaver eller lignende skal derfor ikke avkreves politiattest. Den sistnevnte gruppen vil sjelden eller aldri - som ledd i sitt arbeid - komme i slik kontakt med barn og unge at det foreligger en reell mulighet for at vedkommende kan begå seksuelle overgrep mot barn og unge. Skifter vedkommende arbeidsoppgaver, for eksempel i forbindelse med overgang fra en kontorstilling til saksbehandlerstilling, må det imidlertid kreves politiattest etter forskriften § 1.

§ 2 Politiattest for institusjonspersonale

Den som skal ansettes i en institusjon som er med i fylkeskommunens plan etter § 5-1, jf. § 5-2, skal legge frem tilfredsstillende politiattest. Det samme gjelder den som skal ansettes i en privat institusjon som ikke er tatt inn i fylkeskommunens plan, men som benyttes for barn som omfattes av loven, jf. lovens § 5-8. Den som foretar ansettelsen har ansvaret for at

politiattest blir krevet fremlagt. Institusjonens styrer eller leder kan kreve fremlagt politiattest også fra andre som utfører oppgaver for institusjonen som innebærer direkte kontakt med barn og unge som oppholder seg der, jf. lovens § 6-10 annet ledd tredje punktum.

Fylkeskommunen skal påse at kravet om politiattest følges i samsvar med denne forskrift når det gjelder institusjoner som er med i fylkeskommunens plan. Dersom en kommune eller fylkeskommunen gir økonomisk støtte til en privat institusjon som ikke er innpasset på fylkeskommunens plan eller bruker institusjonen som en del av sitt omsorgs- og behandlingstilbud, jf. lovens § 5-8 femte ledd, skal den påse at institusjonen følger reglene om krav om politiattest etter denne forskrift. Dersom institusjonens eier selv skal arbeide eller oppholde seg regelmessig i institusjonen, skal det påses at det også foreligger tilfredsstillende politiattest for eier. Det er et vilkår for å benytte private institusjoner for barn som omfattes av lov om barneverntjenester, at institusjonen følger reglene om politiattest i denne forskrift.

Merknad til § 2:

Alle ansatte på barneverninstitusjoner omfattes av kravet om politiattest. Som ansatt regnes ikke bare fast ansatte, men også midlertidige ansatte i vikariater og engasjementer. Krav om politiattest gjelder både institusjoner som er med i fylkeskommunens plan og private institusjoner som ikke er med i fylkeskommunens plan, men som benyttes for barn som omfattes av loven. Institusjoner som hører under andre lover omfattes imidlertid ikke.

I tillegg til institusjonens ansatte kan det kreves politiattest også for andre som utfører oppgaver for institusjonen når disse har direkte kontakt med barn eller ungdom på institusjonen. Dette gjelder bl.a. praktikanter og andre som utfører oppgaver på selve institusjonen, men også andre som utfører oppgaver for institusjonen utenfor institusjonsområdet, for eksempel i forbindelse med fritidsaktiviteter, utflukter og lignende. Det kan bare kreves politiattest fra personer som utfører oppgaver i eller for institusjonen. Når barn eller unge som bor på institusjon deltar i fritidsaktiviteter eller lignende som ikke er en del av institusjonstilbudet, kan det ikke kreves politiattest fra voksenpersoner som leder eller deltar i slike fritidstilbud.

Når det gjelder institusjonens ansatte er kravet om politiattest obligatorisk. Når det gjelder andre som utfører oppgaver for institusjonen som innebærer direkte kontakt med barn og unge som oppholder seg der, forutsetter loven en skjønnsmessig vurdering av behovet for politiattest i det enkelte tilfelle. Har vedkommende oppgaver i eller for institusjonen som kan innebære direkte kontakt med barn og unge på linje med det de ansatte har, vil det – objektivt sett – være en mulighet for at seksuelle overgrep mot barn og unge kan finne sted. I slike tilfelle bør politiattest kreves.

For institusjoner som er med i fylkeskommunens plan, er det den fylkeskommunen som har institusjonen på planen som har ansvaret for å påse at institusjonen følger reglene om politiattest. Når det benyttes private institusjoner som ikke er innpasset i noen fylkeskommunes plan, må den fylkeskommunen eller den kommunen som benytter institusjonen undersøke om reglene om politiattest følges. Dette gjelder selv om institusjonen ligger i et annet fylke/annen kommune. Dersom institusjonen ikke kan dokumentere at de som omfattes av kravet om politiattest i lovens § 6-10 og denne forskrift har levert tilfredsstillende politiattest, kan institusjonen ikke benyttes for barn som omfattes av loven.

§ 3 Politiattest for fosterforeldre

Den eller de som skal godkjennes som fosterforeldre, jf. lovens § 4-22, skal legge frem tilfredsstillende politiattest. Barneverntjenesten i den kommunen som skal godkjenne fosterhjemmet har ansvaret for at politiattest blir krevet fremlagt. Barneverntjenesten skal også vurdere om andre som bor i fosterhjemmet, jf. lovens § 6-10 tredje ledd annet punktum, skal fremlegge politiattest.

Merknad til § 3:

Krav om politiattest for fosterforeldre er obligatorisk. Dersom det bor andre voksne personer i fosterhjemmet, som for eksempel fosterforeldrenes voksne hjemmeboende barn, leieboere og lignende, skal barneverntjenesten vurdere om det er behov for å kreve politiattest fra disse. Kravet om politiattest for andre enn fosterforeldrene selv er ikke obligatorisk. Bakgrunnen for at krav om politiattest ikke er obligatorisk i disse tilfellene, er at det i praksis vil kunne by på vanskelige avgrensninger å ta stilling til om en person bor i familiens hjem eller bare oppholder seg der mye og ofte. Videre vil det i enkelte tilfelle åpenbart ikke være ønskelig eller behov for å kreve politiattest fra andre husstandsmedlemmer. Det skal derfor i disse tilfellene foretas en skjønnsmessig vurdering av behovet. Når det gjelder den skjønnsmessige vurderingen av behovet for politiattest bør denne være mest mulig objektiv. Foreligger det en objektiv mulighet for at barnet kan bli utsatt for seksuelle overgrep i fosterhjemmet, bør politiattest kreves. Det er barneverntjenesten i den kommunen som skal godkjenne fosterhjemmet som har ansvaret for å kreve fremlagt politiattest og for å foreta den skjønnsmessige vurdering av om andre som bor i fosterhjemmet skal omfattes av kravet.

§ 4 Politiattest for støttekontakter, tilsynsførere og personer som utfører oppgaver for barneverntjenesten som ledd i hjelpetiltak

Barneverntjenesten skal vurdere om det skal kreves politiattest fra støttekontakter, tilsynsførere, private som tar i mot barn som avlastningstiltak og andre som utfører oppgaver for barneverntjenesten som ledd i hjelpetiltak etter lovens § 4-4. Når oppgaven innebærer direkte kontakt med barn og unge som omfattes av loven, bør politiattest i alle tilfeller kreves fremlagt.

Merknad til § 4:

Det kan kreves politiattest fra tilsynsførere og personer som utfører alle typer hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4. Fordi ikke alle typer hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4 er av en slik karakter at det innebærer kontakt med barnet, er ikke kravet om politiattest i disse tilfellene obligatorisk. Barneverntjenesten har ansvaret for å vurdere behovet for politiattest i disse tilfellene. Etter forskriften § 4 skal barneverntjenesten herunder vurdere om arbeidet eller oppdraget er av en slik art at det innebærer direkte kontakt med barn og unge i de familiene som mottar hjelpetiltak. Dersom arbeidet eller oppgaven innebærer slik direkte kontakt med barnet/ungdommen at det foreligger en objektiv mulighet for at hun eller han kan bli utsatt for seksuelle overgrep, bør politiattest i alle tilfeller kreves.

§ 5 Politiattestens innhold

Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller er dømt for brudd på de bestemmelser i straffeloven som fremgår av lovens § 6-10 femte ledd.

Overføring til konfliktråd, påtaleunntatelser og henlagte siktelser og tiltaler skal ikke fremgå av attesten.

Attesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6 Fremgangsmåte

Søkere skal gjøres oppmerksom på at det vil bli krevet politiattest ved ansettelse, godkjenning eller oppnevning. For stillinger, oppdrag eller lignende som blir utlyst eller annonsert, skal det gjøres oppmerksom på kravet om politiattest i utlysings- eller annonseteksten. Det skal i utlysings- eller annonseteksten også gjøres oppmerksom på at attesten ikke skal legges ved søknaden. Attest skal kun kreves av den søkeren som tilbys stillingen eller som skal oppnevnes eller godkjennes til å utføre de oppgaver som omfattes av denne forskrift.

For utstedelse av attest gjelder lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering og forskrift 20. desember 1974 nr. 4 om strafferegistrering med de unntak og presiseringer som fremgår av denne forskrift.

Merknad til § 6:

Det kan være ulike måter å rekruttere personer til den type stillinger og oppdrag som omfattes av kravet om politiattest i barnevernet. Faste stillinger i den kommunale barneverntjenesten og i institusjoner blir gjerne utlyst, mens rekrutteringen til andre typer oppdrag, som for eksempel støttekontakter, tilsynsførere og lignende, kan skje på annen måte. Uavhengig av hvordan rekrutteringen skjer, er det viktig at interesserte så tidlig som mulig gjøres oppmerksom på at det vil bli krevet politiattest ved ansettelse/oppnevning/godkjenning. På denne måten unngås at det legges mye arbeid i utredning av for eksempel fosterforeldre som det senere viser seg ikke er aktuelle på grunn av mangelfull politiattest.

For at ikke politiets arbeidsbelastning skal bli for stor, er det likevel bare den som endelig tilbys stillingen eller oppdraget som skal levere politiattest. Alle som er interessert i en stilling eller et oppdrag skal altså ikke legge politiattest ved søknaden. Av hensyn til politiets arbeidsbelastning skal det gjøres oppmerksom på dette i en eventuell utlysings- eller annonsetekst.

Når den som skal ansettes, oppnevnes eller godkjennes tidligere har levert politiattest (til samme myndighet/institusjon) i forbindelse med en tidligere ansettelse, oppnevning eller godkjenning, oppstår spørsmålet om vedkommende skal avkreves ny politiattest i forbindelse med ny stilling eller nytt oppdrag. Hovedregelen bør være at det skal kreves ny politiattest i slike tilfeller, jf. forskriften § 5 som bestemmer at politiattest ikke skal være eldre enn tre måneder. Det må imidlertid kunne gjøres unntak dersom dette anses ubetenkelig i det enkelte tilfelle og ordningen ellers vil bli unødig tungvint å administrere. Unntak vil særlig kunne være aktuelt i forbindelse med nyoppnevninger av for eksempel støttekontakter, tilsynsførere eller sakkyndige som skal foreta utredningsarbeid for barneverntjenesten når disse tidligere har levert politiattest i henhold til § 5.

§ 7 Følger av ikke tilfredsstillende politiattest

Den som blir avkrevet politiattest etter denne forskrift og som ikke kan fremlegge tilfredsstillende politiattest, kan ikke ansettes eller utføre arbeid eller oppgaver som nevnt i denne forskrift.

Merknad til § 7:

En person som blir bedt om å legge frem politiattest og som ikke kan legge frem en tilfredsstillende attest kan ikke ansettes eller utføre noen typer arbeid eller oppgaver som nevnt i lovens § 6-10 og denne forskrift. Yrkesforbudet gjelder for livstid. Yrkesforbudet omfatter i tillegg til personer som er ilagt forelegg eller er dømt også personer som er siktet eller tiltalt for de aktuelle forhold. Er vedkommende siktet eller tiltalt, kan imidlertid vedkommende tilbys stillingen eller oppdraget dersom siktelsen eller tiltalen senere blir frafalt eller dersom vedkommende senere blir frifunnet.

§ 8 Oppbevaring av politiattest

Politiattesten skal oppbevares hos det organ eller den institusjon som etter denne forskrift er ansvarlig for å kreve politiattest fremlagt. Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Den skal oppbevares så lenge vedkommende person innehar stillingen eller oppdraget. Attesten skal makuleres når vedkommende fratrer.

Merknad til § 8:

For å bli ansatt, oppnevnt eller godkjent til de stillinger og oppdrag som lovens § 6-10 og denne forskrift omfatter, kreves det at vedkommende som søker stillingen eller oppdraget leverer en tilfredsstillende politiattest, dvs. en politiattest uten anmerkninger om straffbare forhold. Er politiattesten ikke tilfredsstillende, kan vedkommende ikke ansettes, oppnevnes eller godkjennes. I disse tilfellene skal politiattesten makuleres. Blir en person som kan fremvise en tilfredsstillende politiattest ansatt, oppnevnt eller godkjent, skal politiattesten – av kontrollhensyn - oppbevares hos det organ eller den institusjon som etter denne forskrift er ansvarlig for å kreve politiattest fremlagt. Politiattesten skal oppbevares forsvarlig og på en slik måte at uvedkommende ikke har tilgang til den. Av hensyn til muligheter for kontroll med at bestemmelsen overholdes, skal politiattesten oppbevares så lenge vedkommende person innehar stillingen eller oppdraget.

§ 9 Taushetsplikt

Den som får kjennskap til opplysninger gjennom en politiattest, plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til disse. Overtredelse kan straffes etter straffeloven § 121.

§ 10 Tilsyn

Fylkesmannen kan som ledd i sitt tilsynsansvar, jf. lovens § 2-3 tredje ledd, kreve fremlagt politiattest for alle som omfattes av denne forskrift.

Merknad til § 10:

Fylkesmannen har tilsynsansvar med barnevernvirksomheten i kommuner og fylkeskommuner og med institusjonene, jf. barnevernloven §§ 2-3 tredje ledd, 5-7 og 5-8.

Som ledd i tilsynsvirksomheten skal fylkesmannen også følge med i at reglene om politiattest etter lovens § 6-10 og denne forskrift følges. Fylkesmannen kan kreve fremlagt politiattest for alle som omfattes av forskriften ved å henvende seg til den som etter denne forskrift er ansvarlig for å kreve og oppbevare politiattest

§ 11 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. november 1999.

Merknad til § 11:

Lovens § 6-10 og forskrift gitt med hjemmel i denne bestemmelsen har ikke tilbakevirkende kraft. Dette innebærer at det ikke skal kreves politiattest fra personer som allerede er ansatt på tidspunktet for lovens ikrafttredelse 1. november. Det skal imidlertid kreves politiattest fra alle som ansettes etter dette tidspunkt. Det skal også kreves politiattest fra personer som blir ansatt i ny stilling i samme etat.

Det samme gjelder arbeid eller oppdrag som ikke innebærer ansettelse. Det kan altså ikke kreves politiattest for personer som allerede er godkjent som fosterforeldre eller som allerede er oppnevnt som støttekontakt, tilsynsfører eller lignende. Skal fosterforeldre godkjennes som fosterforeldre for nye barn, eller skal en tilsynsfører eller støttekontakt oppnevnes for nye barn, vil kravet om politiattest gjelde for disse godkjennelsene/oppnevningene.

Utgitt av:
Barne- og familiedepartementet
Barne- og ungdomsavdelingen

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer
fra Statens trykksaksekspedisjon enten elektronisk
eller per telefaks.

E-post: ste-bestilling@ft.dep.telemax.no

Postboks 8169 Dep, 0034 Oslo
Telefaks 22 24 27 86

Q-0998

Trykk: Kursiv AS